

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Партнерство
для розвитку міст **PLEDDG**
ПРОМІС Partnership for Local Economic
Development and Democratic Governance

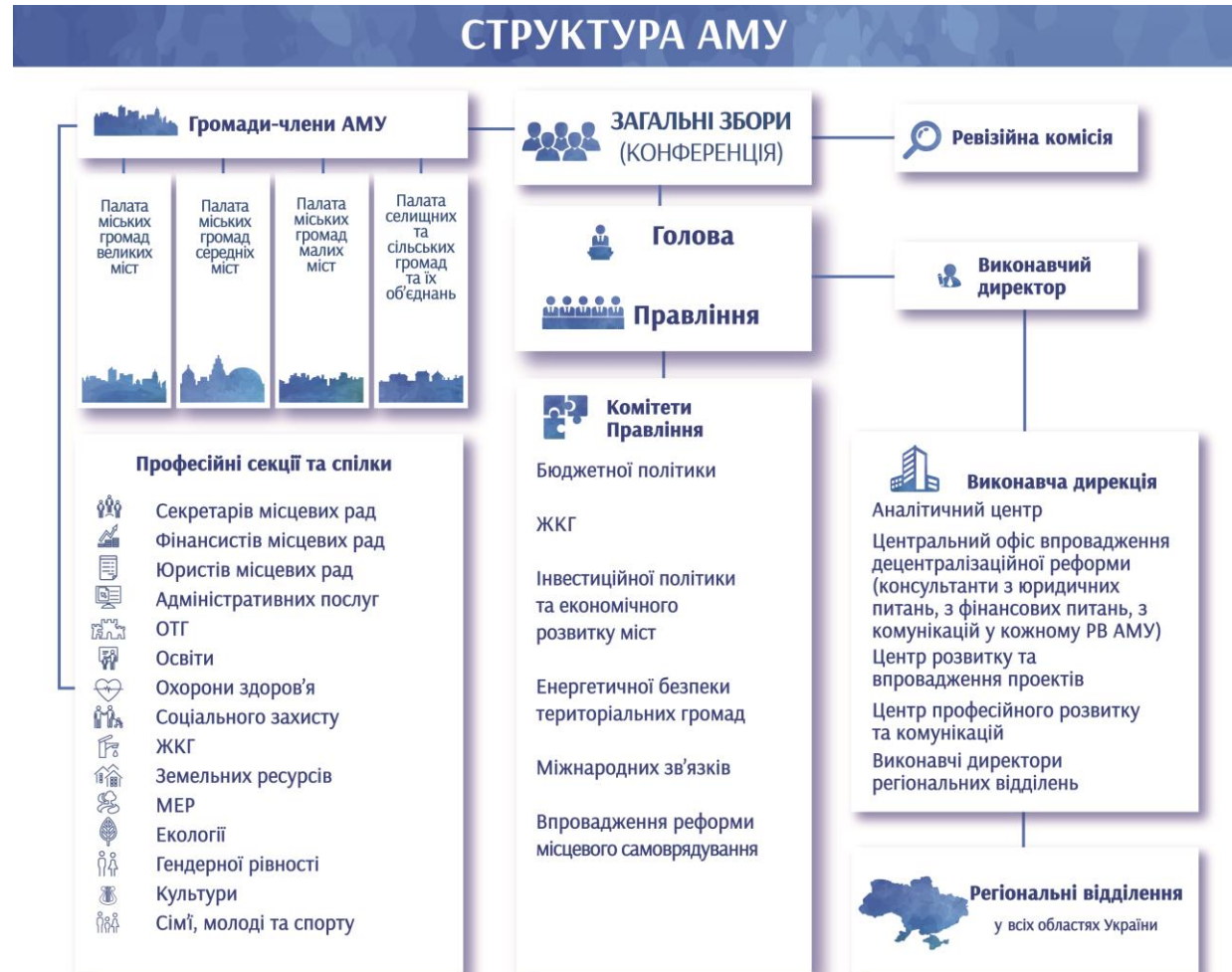
Автоматизована система муніципальної статистики Асоціації міст України (АСМС)

Наталія Лазаренко

**Заступниця директора проєкту USAID «Розробка курсу на зміцнення
місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС)**

**Координаторка проєкту Уряду Канади «Місцевий економічний
розвиток міст» (2011-2014), в рамках якого була розроблена АСМС**

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» (АМУ) об'єднує 830 міських, селищних та сільських громад, в тому числі 385 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). АМУ заснована у 1992 році. Має 24 регіональні відділення. З 2002 року АМУ входить до складу Ради європейських муніципалітетів та регіонів (CEMR) та всесвітньої організації «Об'єднані міста та органи самоврядування» (UCLG).

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ РОЗПОЧАЛА ЗБІР МУНІЦИПАЛЬНИХ ДАНИХ 18 РОКІВ ТОМУ

АМУ - перша і єдина недержавна організація, яка проводить такий збір інформації.

Спочатку дані з громад, що входили до складу АМУ, збиралися у письмовій формі та вручну вносилися в загальну таблицю Excel. Це був тривалий процес, адже потрібно було опрацювати величезний масив даних.

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ РОЗПОЧАЛА ЗБІР МУНІЦИПАЛЬНИХ ДАНИХ 18 РОКІВ ТОМУ

Перша збірка «Фінансовий стан міст» вийшла у 2001 році і була щорічним виданням аж до 2011 року включно.

Видання «Основні соціально-економічні показники» вперше вийшло у 2002 і було щорічним до 2010 року.

Дані, розрізнені за статтю, не збиралися.

АСМС
Автоматизована система
муніципальної статистики

У 2011 році розпочалася технічна розробка АСМС в рамках спільного проєкту з Федерацією канадських муніципалітетів. Команда розробників вивчила досвід Канади, Норвегії та Польщі, а також інших країн, і створила унікальний продукт.

АСМС - це електронна система збору, збереження та обробки інформації про основні сфери життєдіяльності територіальних громад та діяльності органів місцевого самоврядування. 16 таблиць для 15 сфер.

Основна мета розробки АСМС - надати органам місцевого самоврядування дієвий інструмент ефективного управління громадою. АСМС побудована так, що дає змогу накопичувати дані муніципальної статистики протягом тривалого періоду та проводити відповідні порівняння як у межах однієї територіальної громади, так і для різних територіальних громад.

Асоціація міст України (АМУ) використовує інформацію АСМС задля спільних інтересів територіальних громад під час діалогу з центральними органами влади.

Зараз в системі зареєстровано 327 громад - 708 осіб, які мають різний статус (адміністратор, міський голова, переглядач, координатор) та права доступу до інформації.

АСМС ПОТРІБНА ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Інформація про населений пункт та його життєдіяльність компактно сформована в організовану електронну базу даних без додаткових технічних і матеріальних витрат з боку міст, оскільки розміщена і обслуговується на сервері АМУ. Це дає можливість при мінімумі витрат часу і робочої сили максимально швидко знаходити потрібні дані, аналізувати їх, оперувати ними, використовувати їх при прийнятті управлінських рішень. Інформація АСМС по кожній конкретній громаді - це фактично готова інформація для складання профілю громади, інвестиційного паспорту та інших подібних документів, звітів, в тому числі для різних категорій споживачів. Інформація АСМС - основа для проведення бенчмаркінгу (порівняльного аналізу) територіальної громади, можливість дізнатися кількісну інформацію про інші громади України, виявити кращі результати та передовий досвід, вивчити та застосувати його.

ТИПИ ЗВІТІВ АСМС

Місто/селище/село може скористатися як власною інформацією з різних сфер самоврядування, так і інформацією громад, подібних за певними критеріями (кількістю населення, статусом, географією тощо). Основним «продуктом» АСМС є три види звітів в табличному та/або графічному вигляді. Їх можна легко сформувати, переглянути, зберегти чи роздрукувати згідно з підказками системи. Це звіти «Моє місто», «Порівняння міст», «Стандартний звіт».

The screenshot displays the ASMS (Automated Municipal Statistics System) web interface. At the top left, the ASMS logo is accompanied by the text "АСМС АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА МУНІЦИПАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ". To the right is a 3D graphic of a city on a map. A navigation bar contains links: "ПРО АСМС", "ЯК ДОПЧИТИСЬ ДО АСМС", "ЯК ПРАЦЮВАТИ З АСМС", "БІБЛІОТЕКА", "НОВИНИ", "КОНТАКТИ АДМІНІСТРАТОРА", and "Вихід". Below the navigation bar, a message reads: "езультатами збору інформації за 2011 рік Ви можете формувати звіти. При виникненні питань звертайтеся до адміністратора системи". The main content area is titled "Сформувати звіти" and features three report options: "МОЄ МІСТО", "ПОРІВНЯННЯ МІСТ", and "СТАНДАРТНІ ЗВІТИ". A red button labeled "сформувати звіти" is positioned on the left. At the bottom, a warning message states: "Увага!!! Перед формуванням звітів переконайтеся, що в Вашому браузері не заблоковані спливаючі вікна".

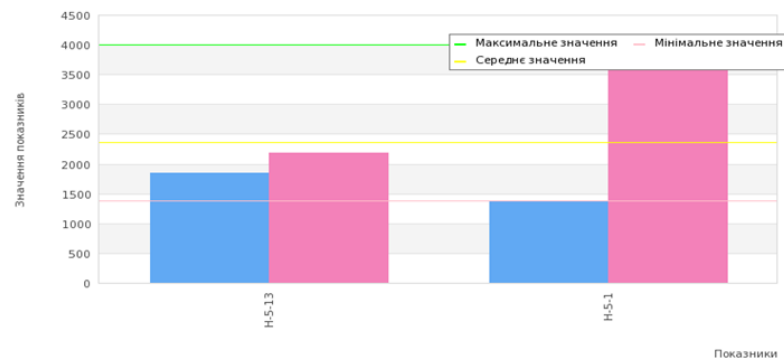
ЗВІТ «МОЄ МІСТО»

Звіти “Моє місто” можуть використовувати органи місцевого самоврядування при прийнятті стратегічних та оперативних управлінських рішень, для аналізу розвитку міста в конкретних сферах, визначення основних тенденцій розвитку (на основі ключових показників) та визначення факторів, що впливають на теперішній стан міста (на основі розширеного переліку показників). Інформація з бази даних АСМС буде незамінною при розробці програм соціально-економічного розвитку, при складанні звітів, розробці профілю громади, інвестиційного паспорту тощо. Наведені звіти “Моє місто” побудовані на прикладі розширеного переліку даних міста Кам’янець-Подільський Хмельницької області за два роки.

Сфера - Населення. Зайнятість та доходи. Показники даної сфери описують кількість, статеву та вікову структуру, приріст та фізичне переміщення населення, дають можливість оцінити трудові ресурси міста, їх доходи та зробити висновки про їх зміни. Присутні розрізнені за статтю показники.

Приклад звіту за показниками «Середньомісячна заробітна плата найманих працівників», «Кількість зареєстрованих безробітних».

Звіт «Моє місто», Кам’янець-Подільський, 2011р., 2012р.

Код показника	Одиниці вимірювання	Назва					
H-5-13	грн.	Середньомісячна заробітна плата найманого працівника					
H-5-1	осіб	Чисельність зареєстрованих безробітних					
№	Показник	2011			2012		
		Значення	Середнє значення	Min/Max	Значення	Середнє значення	Min/Max
1	Середньомісячна заробітна плата найманого працівника	1 850.00	1 350.96	0.00/2 179.82	2 179.82	1 350.96	0.00/2 179.82
2	Чисельність зареєстрованих безробітних	1386	1 778.50	747/4007	4007	1 778.50	747/4007

ЗВІТ «ПОРІВНЯННЯ МІСТ»

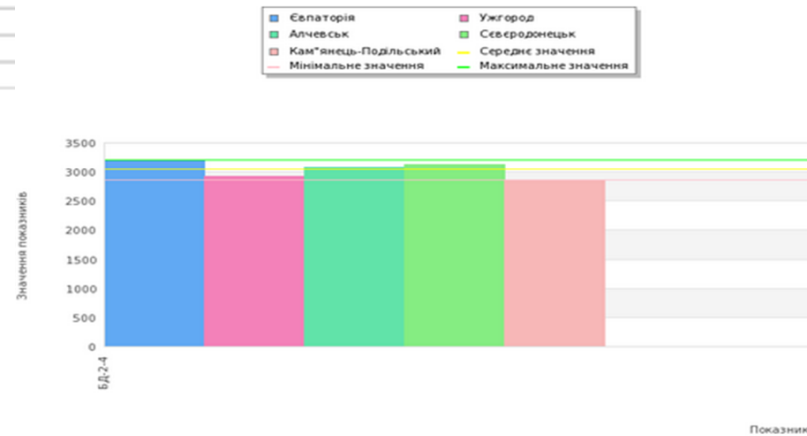

Звіт "Порівняння міст": Євпаторія, Ужгород, Алчевськ, Сєвєродонецьк, Кам"янець-Подільський, 2011р.

Код показника	Одиниці вимірювання	Назва
H-5-13	грн.	Середньомісячна заробітна плата найманого працівника

№	Місто	Середньомісячна заробітна плата найманого працівника
1	Євпаторія	2003.00
2	Ужгород	2333.00
3	Алчевськ	2764.00
4	Сєвєродонецьк	2748.00
5	Кам"янець-Подільський	1856.00

Звіт "Порівняння міст": Євпаторія, Ужгород, Алчевськ, Сєвєродонецьк, Кам"янець-Подільський, 2011р.

Код показника	Одиниці вимірювання	Назва
ВР-2-4	грн./особу	Доходи на 1 жителя (факт)
№	Місто	Доходи на 1 жителя (факт)
1	Євпаторія	1204.84
2	Ужгород	1249.33
3	Алчевськ	1081.18
4	Сєвєродонецьк	1129.00
5	Кам"янець-Подільський	1269.02

«СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ»

Стандартні звіти є звітами виключно табличної форми. Їх формування потребує задавання мінімальної кількості параметрів. Стандартні звіти включають інформацію по всіх громадах-учасницях системи або по певній групі порівняння, сформовану з цих громад-учасниць за кількістю населення, за статусом, за географією для всіх ключових показників, або для показників вибраної сфери чи для спеціально визначених показників стандартних звітів. Стандартні звіти відіграватимуть роль довідника з групованої інформації з певного конкретного питання.

Звіт "За сферами": 01. Населення, 2011р.

№	Місто	Чисельність наявного населення на кінець звітного року (на 1 січня наступного за звітним року)	Рівень зареєстрованого безробіття	Середньомісячна заробітна плата найманого працівника	Площа територіальної громади (міста)
1	Ніжин	73.60	1.54	2015.00	43.05
2	Тернівка	29.00	92.00	4186.50	18.00
3	Кривий Ріг	662.98	1.14	3236.01	431402.00
4	Миколаїв	497.00	1.00	2448.00	259.83
5	Вознесенськ	36.80	2.40	2026.51	22.56
6	Львів	758.10	0.77	2399.00	171.00
7	Ковель	68.65	2.30	2099.00	47.30
8	Івано-Франківськ	241.80	1.60	2258.00	83.70
9	Луганськ	466.60	0.40	2496.00	286.00
10	Тернопіль	217.40	1.60	2048.00	58.52
11	Люботин	24.70	1.30	2300.00	10.53
12	Рівне	250.20	1.90	2271.00	58.00
13	Суми	272.50	1.47	2571.00	145.00
14	Євпаторія	123.30	2.47	2003.00	65.47
15	Ужгород	116.60	1.10	2333.00	40.00
16	Кіровоград	243.50	1.35	2198.00	103.00
17	Алчевськ	112.10	0.00	2764.00	49.00
18	Миргород	41.30	2.60	2191.00	28.59
19	Житомир	271.80	1.30	2291.00	60.83
20	Черкаси	286.90	1.80	2399.00	80.00

ПРИКЛАДИ ПОКАЗНИКІВ

Назва показника	Одиниці вимірювання
Населення	
<i>Розподіл населення за статтю</i>	
Кількість чоловіків	тис. осіб
Кількість жінок	тис. осіб
Кількість чоловіків на 100 жінок	осіб
<i>Розподіл населення за віком</i>	
кількість населення , молодшого від працездатного віку в т.ч.	тис. осіб
кількість населення від 0 до 6 років включно	тис. осіб
кількість населення віком від 7 до 16 років	тис. осіб
кількість населення працездатного віку	тис. осіб
кількість чоловіків працездатного віку	тис. осіб
кількість жінок працездатного віку	тис. осіб
кількість населення старшого від працездатного віку	тис. осіб
кількість чоловіків старших від працездатного віку	тис. осіб
кількість жінок старших від працездатного віку	тис. осіб
<i>Розподіл населення за віком у %</i>	
населення молодше від працездатного віку у % до всього населення	%
населення працездатного віку у % до всього населення	%
населення старшого від працездатного віку у % до всього населення	%
<i>Демографічні показники</i>	
<i>Зайнятість та доходи</i>	
Чисельність зареєстрованих безробітних	осіб
Рівень зареєстрованого безробіття	%
Рівень зареєстрованого безробіття серед жінок	%
Працевлаштовано всього	осіб
Працевлаштовано жінок	осіб
Працевлаштовано жінок у % до всіх працевлаштованих	%

ПРИКЛАДИ ВИКОРИСТАННЯ АСМС

БОРИСПІЛЬ - учасник АСМС з 2011 року

Виконавчий комітет Бориспільської міської ради проаналізував показники АСМС з благоустрою, а саме показники зовнішнього освітлення. До порівняльного аналізу були включені міста Обухів, Славутич та Українка. Дані аналізувались за 2013-2015 роки.

Виявлено, що у місті Бориспіль на 2013 рік налічувалось на 466 світлоточок менше, ніж у м. Славутичі, при цьому витрати на електроенергію на 197 тис. грн більше. Міська влада м. Бориспіль вивчила досвід м. Славутич та прийняла рішення про встановлення енергозберігаючих світильників на вулицях міста. Протягом 2014-2015 років у місті було змонтовано 4200 енергозберігаючих світлоточок. Результатом заходу стало економія бюджетних коштів в сумі 130,5 тис.грн.

ПРИКЛАДИ ВИКОРИСТАННЯ АСМС

ПОЛТАВА - учасниця АСМС з 2013 року

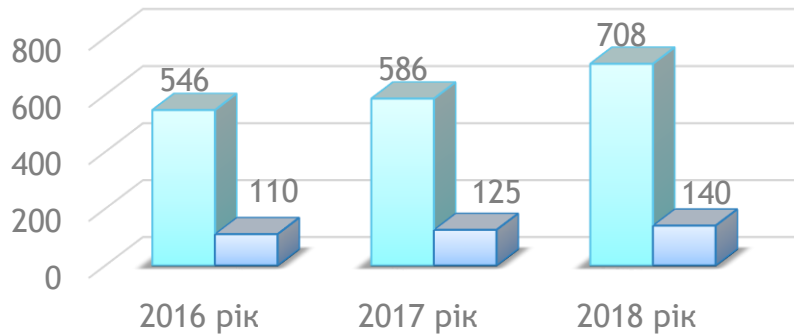
Завдяки АСМС виконавчий комітет міської ради проаналізував динаміку зміни кількості місць в дошкільних навчальних закладах Полтави за 2013-2015 роки та загальну кількість дітей дошкільного віку. Для порівняння показників були взяті міста з приблизно однаковою кількістю населення, такі як Херсон, Вінниця, та враховано середнє значення по Україні.

Аналіз даних виявив, що показник місць у дошкільних навчальних закладах на 1000 населення по Полтаві майже не відрізняється від середньоукраїнського, але на 10 місць менше, ніж в Херсоні, і на 5 місць, ніж у Вінниці.

Враховуючи динаміку народжуваності та прогнозуючи потребу в додаткових місцях для дошкільнят, міська влада прийняла рішення про залучення додаткових коштів для будівництва нових дитячих садків.

ПІДТРИМКА ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ АСМС

Учасники АСМС

■ Кількість користувачів АСМС

■ Кількість ОМС, які подали повну інформацію за 850 показниками

7 практичних семінарів для координаторів АСМС

Навчання пройшли більше 140 посадовців

Проект «Вітрина даних», який передбачає розробку сучасної моделі обробки та візуалізації даних АСМС

Приклади АСМС в адвокаційній роботі:

Завдяки зусиллям Асоціації міст України загалом на 2019 рік для всіх територіальних громад залучено додатковий ресурс в обсязі 44,6 млрд грн, зокрема:

- Збільшено на 7,9 млрд грн освітню субвенцію;
- Поновлено оподаткування земель Укрзалізниці, місцеві бюджети отримують 1,2 млрд грн.
- Вдалося перевести фінансування профтехучилищ (ПТУ) в містах обласного значення на фінансування з Держбюджету;
- Змінено формулу розподілу освітньої субвенції.

Асоціація міст України вдосконалює перелік показників. Зараз АСМС містить лише кілька показників, розрізнених за статтю. АМУ готова розглянути експертні пропозиції щодо включення даних за статтю.

Пропозиції просимо надсилати: nizhnikvv@ukr.net

Дякую за увагу!

<http://www.auc.org.ua/>

<http://www.auc.org.ua/page/munitsipalna-statistika>